

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

CAER(5)-4-20 Papur i'w nodi 13

Dawn Bowden AC

Cadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd

CF99 1NA

Ein cyf: PO784/EJ/TJ

27 Ionawr 2020

Annwyl Dawn,

Diolch am eich llythyr ar 10 Rhagfyr 2019 ac am y cyfle i ymddangos gerbron y Pwyllgor ar 2 Rhagfyr.

Yn eich llythyr, rydych chi'n gofyn am ragor o wybodaeth mewn nifer o feysydd mewn perthynas â chapasiti'r Cynulliad. Rwyf wedi cynnwys yr wybodaeth berthnasol isod.

Yn ogystal, yn ystod y sesiwn dystiolaeth, eglurais beth oedd nifer yr Aelodau sydd ar gael ar gyfer gwaith craffu gan bwyllgorau, a faint sy'n eistedd ar un, dau a thri phwyllgor. Rwyf wedi darparu rhagor o wybodaeth yn Atodiad A am y rolau a gyflawnir gan Aelodau a'u rhan yng ngwaith y pwyllgorau.

Enghreifftiau o ddeddfwrfeydd datganoledig sydd â threfniadau gweithio ar y cyd ag aelodau etholedig cyrff eraill

Fel yr amlinellais yn ystod fy sesiwn dystiolaeth, mae gan y Cynulliad ei hun nifer o drefniadau ar waith ar gyfer cydweithredu ag aelodau etholedig cyrff eraill. Er enghraifft, mae Rheol Sefydlog 17.54 yn caniatáu i bwyllgorau'r Cynulliad Cenedlaethol gyfarfod yr un pryd ag unrhyw bwyllgor neu gyd-bwyllgor o unrhyw ddeddfwrfa yn y Deyrnas Unedig. Yn yr un modd, mae gweithdrefnau ar waith i alluogi llyf llyfn o wybodaeth rhwng y Cynulliad a Senedd y Deyrnas Unedig mewn perthynas â Gorchmynion Adran 109, Cynigion Cydsyniad Deddfwriaethol, ac ati.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA

Llywydd@cynulliad.cymru

www.cynulliad.cymru

0300 200 7403

National Assembly for Wales

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA

Llywydd@assembly.wales

www.assembly.wales

0300 200 7403

Un o'r cwestiynau penodol a ofynnwyd yn ystod fy sesiwn dystiolaeth oedd a oeddwn i'n ymwybodol o unrhyw enghraifft lle'r oedd trefniadau ar waith i Aelod feddu ar 'swyddogaeth gyfun' yn fwriadol rhwng deddfwrfeydd (yn hytrach na bod gan Aelod fandad deuol fel Aelod o ddau gorff seneddol). Nid yw Comisiwn y Cynulliad yn cadw gwybodaeth ar y mater hwn, ac nid yw wedi cynnal ymchwil i'r mater hwn. Rwyf o'r farn ei bod yn hanfodol bod yr etholwyr yn glir pan fyddant yn arfer eu pleidlais pa gyfrifoldebau fydd gan eu cynrychiolydd fel rhan o'r sefydliad maent yn cael ei ethol iddo, ac y dylai'r etholwyr eu dwyn i gyfrif.

Byddai model o Aelodau sy'n gweithredu o dan 'swyddogaeth gyfun' rhwng deddfwrfeydd o bosibl yn creu cymhlethdodau o ran y trefniadau atebolrwydd ar gyfer penderfyniadau Aelodau o'r fath, ac yn cyfathrebu rhain yn glir i etholwyr yr Aelodau. Gallai hefyd gyflwyno heriau wrth gyfathrebu rolau a chyfrifoldebau gwahanol sefydliadau, os yw Aelodau penodol yn gwasanaethu'r naill a'r llall yn fwriadol. Gallai hefyd greu'r un potensial ar gyfer gwrthdaro buddiannau ag y ceisiodd Deddf y Senedd ac Etholiadau (Cymru) fynd i'r afael ag ef. Rwy'n dal o'r farn ei bod yn hanfodol bod y rhai sy'n dal Llywodraeth Cymru i gyfrif ac yn llunio'r gyfraith yng Nghymru yn cael eu hethol yn uniongyrchol i'r senedd hon, ac yn atebol am eu rôl i'r bobl maent yn eu gwasanaethu.

Hyd yr amseroedd eistedd llawn a nifer yr wythnosau eistedd

Wrth i gyfrifoldebau'r Cynulliad ddatblygu, mae hyd amseroedd eistedd cyfarfodydd llawn wedi cynyddu. Ar ddechrau'r Trydydd Cynulliad yn 2007, roedd hyd cyfartalog amseroedd eistedd cyfarfodydd llawn ychydig yn llai na 4 awr (3 awr a 55 munud).

Erbyn ail hanner y Pumed Cynulliad, roedd hyd cyfartalog yr amseroedd eistedd llawn wedi cynyddu i bron i 5 awr (4 awr a 58 munud ar gyfartaledd yn 2018).

Rhagwelir y bydd hyd yr amseroedd eistedd llawn yn parhau i gynyddu yn y dyfodol.

Dros yr un cyfnod amser, mae nifer yr wythnosau eistedd wedi cynyddu. Ym mis Gorffennaf 2013, cytunodd Pwyllgor Busnes y Pedwerydd Cynulliad i gynyddu nifer yr wythnosau eistedd o 34 i 35 wythnos (drwy wneud toriad yr haf wythnos yn fyrrach).

Ym mis Gorffennaf 2016, cynyddodd Pwyllgor Busnes y Pumed Cynulliad nifer yr wythnosau eistedd ymhellach i'r lefel gyfredol o 36 wythnos (drwy wneud toriad y Nadolig wythnos yn llai).

Ers hynny, nid yw'r Pwyllgor Busnes wedi trafod cynnydd ehangach i amseroedd eistedd nac wythnosau'r Cynulliad, er bod y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad ei hun yn enghraifft o'r Pwyllgor Busnes yn cytuno y caiff y pwyllgor gyfarfod y tu allan i'r amserlen arferol.

O ran cynyddu amseroedd eistedd y Cynulliad neu ymestyn y diwrnod busnes, byddai gan hyn oblygiadau i ymrwymiad y Cynulliad i oriau ystyriol o deuluoedd, sydd hefyd yn ofyniad yn y Rheolau Sefydlog. Mae Rheol Sefydlog 11.10 yn ei gwneud yn ofynnol i amserlen y Cynulliad ystyried teulu a chyfrifoldebau etholaethol neu ranbarthol yr Aelodau. Dylid nodi bod y cysyniad o oriau ystyriol o deuluoedd yn achosi goblygiadau amrywiol ar wahanol Aelodau, gan adlewyrchu'r ffaith y bydd lleoliadau daearyddol yr etholaethau a'r rhanbarthau yn cael effaith ar strwythur eu hwythnosau busnes. Er bod yr ystadegau ar hyd sesiynau llawn yn dangos bod tuedd eisoes tuag at oriau hirach, a chynyddu hyblygrwydd, byddai unrhyw newid pellach yn sicr yn peri i rywun holi a yw Rheol Sefydlog 11.10 yn parhau i fod yn ddilys.

Byddai rhoi'r gorau i'r ymrwymiad i oriau ystyriol o deuluoedd hefyd yn effeithio ar atyniad y rôl i ddarpar ymgeiswyr, a thrwy hynny o bosibl yn arwain at Gynulliad llai amrywiol. Yn ogystal, gellid cwestiynu sut byddai oriau hwyrach yn effeithio ar ansawdd y craffu a ddarperir, gan y byddai'n lleihau'r amser sydd ar gael i'r Aelodau baratoi ar gyfer dwyn Gweinidogion i gyfrif.

O ran ymestyn wythnosau eistedd y Cynulliad, gellir nodi ein bod ni'n barod yn gweithredu yn unol â Seneddau eraill y Deyrnas Unedig yn hyn o beth, ac rydym wedi ymrwymo i weithio mewn modd ystyriol o deuluoedd lle bynnag y bo modd (mae Rheol Sefydlog 11.10 hefyd yn berthnasol i bennu dyddiadau toriad).

Gellir nodi hefyd bod Aelodau yn dibynnu'n fawr ar gyfnodau toriad i gyflawni llawer o agweddau pwysig ar eu rolau, a bod cynyddu nifer yr wythnosau eistedd o reidrwydd yn golygu lleihau nifer yr wythnosau o doriad.

Gellid cyflwyno dadl y gellid caniatáu i bwyllgorau'r Cynulliad gwrdd ar yr un pryd â sesiynau llawn. Fodd bynnag, mae maint bach y Cynulliad yn golygu bod gan y mwyafrif o Aelodau rolau allweddol mewn sesiynau llawn fel rheol, a gallai hyn arwain at darfu'n fawr ar fusnes pwyllgorau a chyfarfodydd llawn pan na fyddai'r Aelodau'n bresennol.

Costau sy'n gysylltiedig â chynyddu maint y Cynulliad

Ystyriodd y Panel Arbenigol gynnydd yn nifer yr Aelodau i naill ai 80 neu 90 Aelod. Cyhoeddodd y Comisiwn gostau amcangyfrifedig cyntaf cynnydd yn nifer yr Aelodau ym mis Ionawr 2015. Darparodd gostau wedi eu diweddarau ar gyfer y Panel yn 2017. Ers i'r Panel adrodd, mae swyddogion Comisiwn y Cynulliad wedi cynnal asesiad pellach o'r costau hyn, ac rwyf yn eu cynnwys yn Atodiad B. Mae hwn yn darparu gwybodaeth ynghylch: costau trosiannol, costau blynyddol parhaus ar gyfer blwyddyn nodweddiadol lle na cheir etholiad a blwyddyn nodweddiadol lle ceir etholiad, rhagdybiaethau, a manylion ynghylch pwy fydd yn gyfrifol am benderfyniadau penodol.

Mater i Gomisiynau'r Cynulliad, Pwyllgorau Busnes a Byrddau Taliadau y dyfodol fydd ystyried llawer o'r penderfyniadau sy'n gysylltiedig â chynnydd posibl yn nifer yr Aelodau. O'r herwydd, mae'r costau a ddarperir yn Atodiad B yn cynnwys amcangyfrifon is ac uwch, i adlewyrchu nad oes modd gwybod beth fydd penderfyniadau polisi cyrff o'r fath yn y dyfodol.

Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi bod y Panel Arbenigol wedi argymhell bod y Cynulliad yn arfer pwyll o ran sut mae'n defnyddio unrhyw gynnydd ym maint y sefydliad, er mwyn sicrhau bod y buddion posibl o ran ansawdd a swm y gwaith craffu yn cael eu gwireddu, a bod costau ychwanegol yn cael eu cadw mor isel â phosibl. Yn yr un modd, rhagwelir na fydd gwasanaethau hanfodol eraill a ddarperir (er enghraifft, diogelwch) yn cael eu peryglu.

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

CAER(5)-4-20 Papur i'w nodi 13

Gobeithio bod yr wybodaeth hon yn ddefnyddiol i chi.

Yn gywir

Elin Jones AC

Y Llywydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

CAER(5)-4-20 Papur i'w nodi 13

Atodiad A: Dosbarthiad rolau ymhlith 60 Aelod y Cynulliad

At ddibenion darparu ystadegau ar nifer y pwyllgorau mae'r Aelodau'n eistedd arnynt, nid yw Pwyllgor y Cynulliad Cyfan (y mae pob Aelod yn eistedd arno), y Pwyllgor Busnes a'r Pwyllgor ar gyfer Craffu ar y Prif Weinidog (sy'n cyfarfod bob tymor) wedi eu cynnwys yn yr ystadegau a ganlyn.

Mae'r ystadegau hefyd yn cyfeirio at aelodau parhaol pwyllgorau yn unig, ac nid aelodau dirprwyol.

Ar 22 Ionawr 2020:

- Nid yw 18 aelod yn eistedd ar bwyllgor ar hyn o bryd (mae hyn yn cynnwys Gweinidogion, y Llywydd, y Dirprwy Lywydd, Arweinydd yr Wrthblaid, a Rheolwr Busnes Grŵp Ceidwadwyr Cymru);
- Mae 14 Aelod yn eistedd ar un pwyllgor;
- Mae 25 aelod yn eistedd ar ddau bwyllgor; ac
- Mae tri Aelod yn eistedd ar dri phwyllgor.

Atodiad B – Amcangyfrifon costau, Ionawr 2020

Mae'r wybodaeth a ganlyn yn crynhoi'r costau amcangyfrifedig ar gyfer cynnydd yn nifer yr Aelodau i naill ai 80 neu 90 Aelod, yn 2026, yn seiliedig ar nifer o senarios a thybiaethau fel y nodir isod.

Gellir nodi bod modelu ariannol o'r fath yn dal i fod yn 'waith sy'n datblygu' ac nad yw Comisiwn y Cynulliad wedi profi i ba raddau y byddai modelau penodol yn dderbyniol i'r Aelodau.

Rhagdybiaethau a wneir yn y broses o amcangyfrif costau

Yn achos cynnydd i **80 Aelod**, tybir y byddai'r Aelodau'n cael eu hethol ar sail yr etholaethau a'r rhanbarthau etholiadol cyfredol. Tybir y byddai'r Aelodau hynny'n perthyn i bum grŵp gwleidyddol, ac at ddibenion penderfyniad y Bwrdd Taliadau, byddent yn byw yn yr ardaloedd mewnol, allanol a chanolradd a ddiffinnir ar hyn o bryd.

Yn achos cynnydd i **90 Aelod**, tybir y byddai'r Aelodau'n cael eu hethol ar sail 20 etholaeth yn seiliedig ar baru etholaethau cyfredol. Tybir y byddai'r Aelodau hynny'n perthyn i bum grŵp gwleidyddol. Tybir y byddai'r etholaethau'n cael eu dyrannu i'r ardaloedd mewnol, canolradd ac allanol (fel y'u diffinnir ar hyn o bryd ym Mhenderfyniad y Bwrdd Taliadau) ar sail dynodiad cyfredol yr etholaethau pâr.

Ar gyfer cynnydd i 80 a 90 Aelod, gofynnwyd am amcangyfrifon uwch ac is.

Mae'r amcangyfrifon is yn seiliedig ar ddim cynnydd yng ngweithgareddau busnes cyfredol y Cynulliad.

Mae'r amcangyfrifon uwch yn seiliedig ar gynnydd tybiedig mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes a fyddai'n cynnwys:

- cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos;
- pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol;
- cynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau.

Yn y ddau senario, tybir na fyddai unrhyw newid yn nifer cyfredol yr wythnosau eistedd.

Amcangyfrifwyd lwfansau aelodau ar sail Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer 2018–19. Lle bo hynny'n berthnasol, amcangyfrifwyd y nifer sy'n cymryd lwfansau ar sail y nifer sydd wedi eu cymryd mewn blynyddoedd blaenorol.

Tybiwyd y byddai swyddfeydd ychwanegol o ganlyniad i ragor o Aelodau yn cael eu darparu ym Mae Caerdydd. Mae'r amcangyfrifon yn seiliedig ar rentu swyddfa ychwanegol i gartrefu staff y Comisiwn a symudwyd o Dŷ Hywel i wneud lle i Aelodau ychwanegol.

Mae'r amcangyfrifon cost yn crynhoi'r gofyniad arian parod ychwanegol ar Gronfa Gyfunol Cymru. Gall gwir ofyniad cyllideb Comisiwn y Cynulliad amrywio'n sylweddol oherwydd effaith Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol 16 – Prydlesi, a ddaw i rym yn 2020–21.

Nodwyd cynnydd mewn gwariant heblaw arian parod sy'n cyfateb i oddeutu £0.5 miliwn y flwyddyn. Mae enghreifftiau o wariant heblaw arian parod y mae cynyddu maint y Cynulliad yn effeithio arno yn cynnwys straen ychwanegol ar wasanaeth pensiwn Aelodau Cynulliad a dibrisiant asedau sefydlog.

Mae'r holl amcangyfrifon o ran costau yn seiliedig ar y gwerthoedd cyfredol ac yn net o TAW. Mae amcangyfrifon o gostau staff Comisiwn y Cynulliad yn cynnwys 'argostau', ac maent yn seiliedig ar bwynt uchaf y raddfa ar gyfer pob gradd.

Gwneud penderfyniadau

Yn dilyn unrhyw benderfyniad y gall y Cynulliad ei wneud i gynyddu nifer yr Aelodau, bydd gan nifer o wahanol benderfynwyr rôl wrth bennu goblygiadau cost, i wahanol amserlenni, yn dibynnu ar natur y penderfyniad.

Yna bydd y Cynulliad, drwy'r broses gyllidebol flynyddol, yn gyfrifol am gymeradwyo unrhyw gynnydd sy'n ofynnol i gyllideb Comisiwn y Cynulliad i gyllido'r costau cysylltiedig.

Prif gyrrff gwneud penderfyniadau'r Cynulliad yw:

1. Y Pwyllgor Busnes. Hyd yn hyn, mae trefniadaeth gychwynnol busnes y Cynulliad (h.y. ei strwythurau pwyllgor, ei hamserlen, ac ati) wedi cael ei phennu ar ddechrau pob Cynulliad newydd, gan Bwyllgor Busnes sydd newydd ei gyfansoddi. Cwestiwn posibl i Bwyllgor Busnes yn y dyfodol, cyn cynnydd yn nifer yr Aelodau yn y Cynulliad, yw a ddylid cynnal yr arfer hwn, ynteu a fyddai'n werth i'r Pwyllgor Busnes sy'n gadael (yn 2026) ystyried y goblygiadau ar gyfer trefnu busnes a phwyllgorau ar ddechrau'r Cynulliad nesaf, er mwyn hwyluso penderfyniadau y byddai angen i eraill eu gwneud, fel Comisiwn y Cynulliad a'r Bwrdd Taliadau. Fodd bynnag, ni allai unrhyw gynnig o'r fath fod yn rhwymol ar Bwyllgor Busnes olynol.

2. Comisiwn y Cynulliad: Prif gyfrifoldeb statudol Comisiwn y Cynulliad yw darparu'r staff, yr eiddo a'r gwasanaethau sy'n ofynnol i gyflawni gwaith y Cynulliad. Mae natur y gwasanaethau, a'r staff cysylltiedig, sy'n ofynnol i alluogi'r Cynulliad i gyflawni ei waith yn gwestiwn i'r Comisiwn ei benderfynu a'i adolygu yng ngoleuni newidiadau deddfwriaethol a gofynion busnes.

Tybir y byddai angen gwneud rhai penderfyniadau cyn yr etholiad perthnasol – penderfyniadau ar lety, er enghraifft.

Trefn arferol Comisiwn y Cynulliad fyddai gwneud penderfyniadau ar siâp ei wasanaethau i Aelodau ar ôl i'r Pwyllgor Busnes benderfynu ar drefn strwythurau busnes a phwyllgorau ar ddechrau Cynulliad (yn ymarferol, y Prif Weithredwr a'r Clerc/Bwrdd Gweithredol sy'n gwneud y penderfyniadau hyn).

Wrth baratoi ei amcangyfrifon costau staffio ac adnoddau ei hun ar gyfer dechrau Cynulliad newydd, mae Comisiwn y Cynulliad yn seilio ei amcangyfrifon ar arfer hysbys yn hytrach na dyfalu ynghylch yr hyn a allai godi (h.y. mae'r Comisiwn yn rhagdybio y bydd trefniadaeth strwythurau busnes a phwyllgorau un Cynulliad yn adlewyrchu rhai Cynulliad blaenorol, oni bai bod unrhyw reswm hysbys pam na all hyn fod yn wir). Yn y lle cyntaf, ceisir talu am unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau (er enghraifft, nifer y pwyllgorau) o'r cyllidebau a'r adnoddau presennol (gan ddefnyddio arbedion neu effeithlonrwydd lle maent yn bosibl). Dim ond os nad yw'n bosibl mynd i'r afael â rhagor o weithgareddau drwy'r cyllidebau a'r adnoddau presennol y byddai Comisiwn y Cynulliad yn gofyn am gynnydd i'w gyllideb. Mae'r arfer hwn yn gyson ag egwyddorion rheolaeth ariannol effeithiol ac yn unol â'r [Datganiad Egwyddorion](#) mae'r Pwyllgor Cyllid yn disgwyl i Gyrrff a Gyllidir yn Uniongyrchol roi sylw iddynt wrth wneud cynigion cyllidebol.

3. Y Bwrdd Taliadau. O dan Fesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Taliadau) 2010, mae'r Bwrdd Taliadau yn gyfrifol am wneud penderfyniadau ar dâl Aelodau a Staff Cymorth Aelodau (tâl a phensiynau); a lwfansau ar gyfer ad-dalu costau'r Aelodau wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau fel Aelod Cynulliad (er enghraifft, costau swyddfa, lwfansau ar gyfer cyflogi eu staff eu hunain a lwfans cymorth pleidiau gwleidyddol).

Costau dibynnol ar bolisi (dewisol) a sefydlog

Mae rhai gofynion costau sefydlog y gellir eu nodi'n weddol bendant ar gyfer gwahanol niferoedd o Aelodau, ac nad ydynt, ar y cyfan, yn dibynnu'n uniongyrchol ar ofynion busnes ffurfiol y Cynulliad. Er enghraifft, mae costau cyflenwi offer TGCh, trwyddedau meddalwedd a rhentu llinell band eang i Aelodau ychwanegol (£321,000 ar gyfer 30 Aelod ychwanegol) yn cael eu hystyried yn gostau sefydlog.

Mae costau eraill sy'n dibynnu ar benderfyniadau a wneir gan y Bwrdd Taliadau. Yn benodol, mae lefel yr adnoddau staffio sydd ar gael i Aelodau yn unol â disgresiwn y Bwrdd Taliadau, ac mae'n bosibl na fydd y rhaid talu'r holl gostau ychwanegol posibl yn hyn o beth (£3.29 miliwn ar gyfer 30 Aelod ychwanegol, yn seiliedig ar gynnal y lefelau staffio cyfredol ar gyfer Aelodau unigol).

Mae rhai costau, fel costau llety newydd, yn cael eu trin yn y tablau sy'n dilyn fel rhai 'sefydlog', ond a allai, yn ddamcaniaethol, ddod yn rhai 'dewisol.' Yn yr holl dablau isod, tybir na fydd y swyddfa yn Nhŷ Hywel yn gallu darparu ar gyfer y niferoedd a ragwelir o Aelodau a staff cymorth Aelodau ychwanegol, ac y bydd staff y Comisiwn angen lle swyddfa os bydd mwy o Aelodau yn cael eu hethol i'r Cynulliad. Er enghraifft, rhagdybir cost drosiannol o £1.74 miliwn (adnewyddu swyddfeydd) a chost barhaus o £790,000 (rhentu swyddfeydd) yn y ffigurau ar gyfer Cynulliad o 90 Aelod. Fodd bynnag, gallai Comisiwn yn y dyfodol benderfynu nad oes angen symud staff o Dŷ Hywel i wneud lle i Aelodau ychwanegol.

Gellid ystyried costau eraill fel rhai 'ar sail disgresiwn', yn yr ystyr y byddant yn dibynnu i raddau helaeth ar benderfyniadau polisi a wneir gan y Cynulliad, y Pwyllgor Busnes a Chomisiwn y Cynulliad yn y dyfodol ynghylch arferion gwaith, blaenoriaethau a threfniadaeth busnes ffurfiol y Cynulliad. Yn benodol, nid yw costau staffio Comisiwn y Cynulliad yn sefydlog, a byddent yn adlewyrchu'r penderfyniadau mae Comisiwn

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

CAER(5)-4-20 Papur i'w nodi 13

yn eu gwneud ynghylch natur y gwasanaethau i'w darparu i Gynulliad mwy i ategu anghenion busnes a blaenoriaethau buddsoddi'r Comisiwn.

Fel y nodwyd yn flaenorol, argymhellodd y Panel Arbenigol y dylai'r Cynulliad fod yn bwyllog o ran sut mae'n defnyddio unrhyw gynnydd ym maint y sefydliad, er mwyn sicrhau bod y buddion posibl o ran ansawdd a maint y craffu yn cael eu gwireddu, a bod costau ychwanegol yn cael eu cadw mor isel â phosibl. Yn yr un modd, rhagwelir na fydd gwasanaethau hanfodol eraill a ddarperir (er enghraifft, diogelwch) yn cael eu cyfaddawdu.

Gellir nodi hefyd y bydd yr amserlenni ar gyfer pasio unrhyw ddeddfwriaeth i gynyddu nifer yr Aelodau yn dylanwadu ar rai costau. Fel egwyddor eang, byddai rhagor o amser i baratoi ar gyfer goblygiadau deddfwriaeth hysbys yn galluogi'r Cynulliad i fanteisio'n well ar amrywiol gyfleoedd y byddai newid mawr o'r fath yn eu cynnig, ac yn sicrhau buddion ariannol a gweithredu perthnasol. Er enghraifft, gallai newidiadau corfforol sy'n ofynnol i ddiwallu anghenion Cynulliad mwy gael eu cyflwyno'n raddol dros gyfnodau toriad a diddymiad pe bai rhybudd digonol yn cael ei roi, a thrwy hynny leihau'r aflonyddwch i Aelodau a busnes y Cynulliad.

Costau parhaus a throsiannol

Tybir bod rhai costau yn gostau trosiannol unwaith ac am byth, a thybir bod rhai yn gostau parhaus (gyda'r costau parhaus yn codi yn y blynyddoedd y cynhelir etholiadau).

Daw'r costau parhaus i rym ar wahanol adegau. Tybir y bydd rhai costau parhaus (e.e. prosesau sy'n gysylltiedig â chaffael llety ychwanegol) yn cychwyn mor gynnar â 2024–2025, ond tybir na fydd eraill yn dod i rym tan 2031–32.

Am y rheswm hwn, ar gyfer pob senario, rwyf wedi darparu dau dabl amcangyfrif costau.

Mae'r tabl cyntaf yn dangos y goblygiadau cost 'hirdymor', pan fydd yr holl gostau parhaus wedi dod i rym, h.y. y costau trosiannol, costau parhaus blynyddoedd pan na chynhelir etholiad (o 2027–2028) a chostau parhaus blynyddoedd pan gynhelir etholiad (o 2031 –32).

Mae'r ail dabl yn dangos y costau parhaus ar draws nifer o flynyddoedd ariannol yn arwain at 2031–32, fel y gellir gweld yn haws pa bryd y byddai gwahanol gostau parhaus yn dod i rym.

Mae tabl 'crynodeb' terfynol wedi ei gynnwys ar ddiwedd yr atodiad.

Tabl 1a – Amcangyfrifon o gostau trosiannol a pharhaus ychwanegol Cynulliad o 80 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad, gyda chostau parhaus ar gyfer blynyddoedd nodweddiadol o 2031–32 ymlaen

	Trosiannol (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol heb etholiad (o 2027–28) (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol ag etholiad (o 2031–32) (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	708	1,607	1,672
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad (gan gynnwys	1,647 ⁱ	889	942

ⁱ Mae £50,000 ohono'n wariant cyfalaf

adnewyddu llety ychwanegol, rhentu llety ychwanegol, a chostau cysylltiedig eraill)			
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi - e.e. lwfans Cadeirydd Pwyllgor)	-	1,770	1,623
Cyflogau staff cymorth Aelodau	-	2,393	2,393
Lwfansau a chostau swyddfa aelodau ⁱⁱ	-	885	922
Darpariaethau ar gyfer swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad	-	138	138
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	420	1,183
Cyfanswm	2355	7826	8596

ⁱⁱ Yn cynnwys Gwariant Llety Preswyl; Costau Teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

Tabl 1b – Amcangyfrifon o gostau parhaus ychwanegol Cynulliad o 80 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad, mewn blynyddoedd yn arwain at 2031–32

	Parhaus – 2024–25 (£000)	Parhaus – 2025–26 (£000)	Parhaus – 2026–27 (blwyddyn etholiad) (£000)	Parhaus – 2027–28, 2028–29, 2029–30, 2030–31 (£000)	Parhaus – 2031–32 (blwyddyn etholiad) (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	122	518	1,672	1,607	1,672
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad	10	543	942	889	942
Cyflogau Aelodau Cynulliad (Gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	–	1,623	1,770	1,623
Cyflogau staff cymorth Aelodau			2,194	2,393	2,393
Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ⁱⁱⁱ			980	885	922
Darpariaethau ar gyfer	–	–	127	138	138

ⁱⁱⁱ Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad					
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	-	516	420	1,183
Cyfanswm	132	1,061	7,781	7,826	8,596

Mae costau parhaus 2031–32 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2026–27.

Mae costau parhaus ar gyfer 2027–28, 2028–29, 2029–30 a 2030–31 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2024–25 a 2025–26.

Tabl 2a – Amcangyfrifon o gostau trosiannol a pharhaus ychwanegol Cynulliad o 80 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad (h.y. cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos, pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol; a chynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau), gyda chostau parhaus ar gyfer blynyddoedd nodweddiadol o 2031–32 ymlaen

	Trosiannol (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol heb etholiad (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol ag etholiad (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	708	2,576	2,576
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad (gan gynnwys adnewyddu llety ychwanegol, rhentu llety ychwanegol, a chostau cysylltiedig eraill)	1,669 ^{iv}	1,100	1,150
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	1,788	1,640
Cyflogau staff cymorth Aelodau	–	2,393	2,393
Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ^v	–	885	922

^{iv} Mae £50,000 ohono'n wariant cyfalaf

^v Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

Darpariaethau ar gyfer swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad	-	138	138
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	424	1,188
Cyfanswm	2,377	9,028	9,731

Tabl 2b – Amcangyfrifon o gostau parhaus ychwanegol Cynulliad o 80 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad (h.y. cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos, pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol; a chynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau), mewn blynyddoedd yn arwain at 2031–32

	Parhaus – 2024–25 (£000)	Parhaus – 2025–26 (£000)	Parhaus – 2026–27 (blwyddyn etholiad) (£000)	Parhaus – 2027–28, 2028–29, 2029–30, 2030–31 (£000)	Parhaus – 2031–32 (blwyddyn etholiad) (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad.	122	721	2,576	2,576	2,576
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad	10	571	1,150	1,100	1,150
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	–	1,567	1,788	1,640
Cyflogau staff cymorth Aelodau			2,094	2,393	2,393

Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ^{vi}			980	885	922
Darpariaethau ar gyfer swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad	-	-	121	138	138
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	-	520	424	1,188
Cyfanswm	132	1,292	8,915	9,166	9,731

Mae costau parhaus ar gyfer 2031–32 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2026–27.

Mae costau parhaus 2027–28, 2028–29, 2029–30 a 2030–31 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2024–25 a 2025–26.

^{vi} Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

Tabl 3a – Amcangyfrifon o gostau trosiannol a pharhaus ychwanegol Cynulliad o 90 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad, gyda chostau parhaus ar gyfer blynyddoedd nodweddiadol o 2031–32 ymlaen

	Trosiannol (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol heb etholiad (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol ag etholiad (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	708	1,752	1,818
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad (gan gynnwys adnewyddu llety ychwanegol, rhentu llety ychwanegol, a chostau cysylltiedig eraill)	2,503 ^{vii}	1,295	1,369
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflog deiliaid swyddi)	–	2,418	2,418
Cyflogau staff cymorth Aelodau	–	3,590	3,590
Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ^{viii}	–	1,326	1,326
Darpariaethau ar gyfer swyddi	–	138	138

^{vii} Mae £50,000 ohono'n wariant cyfalaf

^{viii} Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad			
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	626	1,725
Cyfanswm	3,211	11,019	12,038

Tabl 3b – Amcangyfrifon o gostau parhaus ychwanegol Cynulliad o 90 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad, mewn blynyddoedd yn arwain at 2031–32

	Parhaus – 2024–25 (£000)	Parhaus – 2025–26 (£000)	Parhaus – 2026–27 (blwyddyn etholiad) (£000)	Parhaus – 2027–28, 2028–29, 2029–30, 2030–31 (£000)	Parhaus – 2031–32 (blwyddyn etholiad) (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	122	518	1,818	1,752	1,818
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad	10	848	1,369	1,295	1,369
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	–	2,418	2,638	2,418
Cyflogau staff cymorth Aelodau			3,291	3,590	3,590
Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ^{ix}			1,320	1,326	1,326
Darpariaethau ar gyfer	–	–	127	138	138

^{ix} Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad					
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	-	777	626	1,725
Cyfanswm	132	1,366	10,802	11,019	12,038

Mae costau parhaus 2031–32 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2026–27.

Mae costau parhaus 2027–28, 2028–29, 2029–30 a 2030–31 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2024–25 a 2025–26.

Tabl 4a – Amcangyfrifon o gostau trosiannol a pharhaus ychwanegol Cynulliad o 90 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad (h.y. cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos, pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol; a chynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau), gyda chostau parhaus ar gyfer blynyddoedd nodweddiadol o 2031–32 ymlaen

	Trosiannol (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol heb etholiad (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol ag etholiad (£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	708	2,810	2,810
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad	2,529 ^x	1,508	1,580
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	2,656	2,436
Cyflogau staff cymorth Aelodau	–	3,590	3,590
Lwfansau a chostau swyddfa Aelodau ^{xi}	–	1,326	1,326
Darpariaethau ar gyfer swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad	–	138	138

^x Mae £50,000 ohono'n wariant cyfalaf

^{xi} Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	630	1,730
Cyfanswm	3,237	12,312	13,264

Tabl 4b – Amcangyfrifon o gostau parhaus ychwanegol Cynulliad o 90 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad (h.y. cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos, pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol; a chynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau), mewn blynyddoedd yn arwain at 2031–32

	Parhaus – 2024–25	Parhaus – 2025–26	Parhaus – 2026–27 (blwyddyn etholiad)	Parhaus – 2027–28, 2028–29, 2029–30, 2030–31	Parhaus – 2031–32 (blwyddyn etholiad)
	(£000)	(£000)	(£000)	(£000)	(£000)
Costau staff Comisiwn y Cynulliad	122	721	2,810	2,810	2,810
Costau eraill Comisiwn y Cynulliad (gan gynnwys adnewyddu llety ychwanegol, rhentu llety ychwanegol, a chostau cysylltiedig eraill)	10	876	1,580	1,508	1,580
Cyflogau Aelodau Cynulliad (gan gynnwys cyflogau deiliaid swyddi)	–	–	2,418	2,638	2,436
Cyflogau staff cymorth Aelodau			3,291	3,590	3,590
Lwfansau a chostau			1,326	1,326	1,326

swyddfa Aelodau ^{xii}					
Darpariaethau ar gyfer swyddi gwag staff cymorth Aelodau Cynulliad	-	-	121	138	138
Costau eraill sy'n gysylltiedig â Phenderfyniad y Bwrdd Taliadau	-	-	781	630	1,730
Cyfanswm	132	1,597	12,029	12,312	13,264

Mae costau parhaus 2031–32 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2026–27.

Mae costau parhaus 2027–28, 2028–29, 2029–30 a 2030–31 yn cynnwys (yn hytrach nag yn ychwanegol at) gostau parhaus ar gyfer 2024–25 a 2025–26.

^{xii} Yn cynnwys Gwariant ar Lety Preswyl; Costau teithio Aelodau; Costau swyddfa; a chymorth i bleidiau gwleidyddol

Tabl 5: Crynodeb o dablau 1A, 2A, 3A a 4A

	<i>Trosiannol</i> (£000)	<i>Parhaus</i> blwyddyn nodweddiadol heb etholiad (o 2027–28) (£000)	Parhaus – blwyddyn nodweddiadol ag etholiad (o 2031–32) (£000)
<i>80 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad</i>	2,355	7,826	8,596
<i>80 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad (h.y. cyfarfod llawn ychwanegol bob wythnos, pwyllgor polisi a deddfwriaeth ychwanegol; a chynnydd cyfrannol yn nifer y pleidleisiau ar gyfer Biliau Aelodau)</i>	2,377	9,028	9,731
<i>90 Aelod, heb unrhyw gynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad</i>	3,211	11,019	12,038
<i>90 Aelod, gyda chynnydd mewn gweithgareddau cysylltiedig â busnes y Cynulliad</i>	3,237	12,312	13,264